herpy

ŻABY

Rzekotka kubańska

Osteopilus septentrionalis

Osteopilus septentrionalis to duża, odporna rzekotka z Kuby, Bahamów i Kajmanów. Samice dorastają do 13 cm, skóra potrafi zmieniać barwę w zależności od otoczenia, a długie palce z dużymi przylgami czynią z niej sprawnego wspinacza. Jest łatwa w utrzymaniu, ale głośna, żarłoczna i ma wydzielinę skórną, która może podrażniać oczy i błony śluzowe.

Rodzina: Hylidae Nazwa angielska: Cuban Treefrog **Słabe toksyny skórne**

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**5-13 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-13 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Suchy las, las deszczowy i mokradła**
Toksyny skórne	**Słabe** Umyj ręce po kontakcie i trzymaj palce z dala od oczu i ust
Trudność	**Początkujący**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**24-29 °C**
Temperatura w nocy	**18-22 °C**
Wilgotność	**60-90%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 2-3 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**W wodzie**
Dojrzałość płciowa	**4-8 miesięcy**
Liczba jaj w zniesieniu	**75-1 000**
Czas do wyklucia	**1-2 dni**
Okres larwalny	**21-30 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i inne kijanki**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Osteopilus septentrionalis to jedna z największych rzekotek na Karaibach. Dorosłe żaby mierzą 5-13 cm od pyska do kloaki, a samice są wyraźnie większe od samców. Samce osiągają zwykle 5-8 cm, natomiast samice mogą dorastać do 12-13 cm. Żaba rośnie przez całe życie, więc stara samica może być bardzo masywna.

Ubarwienie jest zmienne: szare, brązowe lub żółtozielone z nieregularnymi plamami, a młode osobniki są często bardziej zielone niż stare. Żaba potrafi zmieniać zarówno barwę, jak i wzór, dopasowując się do podłoża. Skóra jest szorstka i brodawkowata, a skóra na głowie jest zrośnięta z czaszką, co ogranicza parowanie. Wewnętrzna strona ud jest jaskrawożółta

i błyska, gdy żaba skacze. Palce zakończone są dużymi przylgami. W okresie rozrodu u samców na kciuku pojawia się ciemny modzel godowy.

Warto wiedzieć o wydzielinie skórnej. Może wywoływać pieczenie oczu i błon śluzowych oraz reakcje alergiczne lub astmatyczne, dlatego gatunek słabo nadaje się dla dzieci. Wydzielinę wytwarza skóra samej żaby, a nie pokarm, więc mają ją także osobniki z hodowli; nie ma dowodów na to, że zanika w niewoli. Myj ręce przed kontaktem i po nim i nigdy nie dotykaj twarzy. Wydzielina jest też szkodliwa dla innych płazów i gadów, więc przed dotknięciem innych zwierząt trzeba umyć ręce.

Za dnia żaba jest płochliwa, nocą żarłoczna. *O. septentrionalis* zjada wszystko, co zdoła połknąć, w tym mniejsze żaby własnego gatunku. Gatunek opisano jako *Hyla septentrionalis* w 1841 roku i przeniesiono do rodzaju *Osteopilus* w 1974 roku.

Występowanie i środowisko

Osteopilus septentrionalis występuje naturalnie na Kubie, Bahamach i Kajmanach. Został zawleczony do Portoryko, na Wyspy Dziewicze, Anguillę, Gwadelupę, Turks i Caicos, do Kostaryki, a zwłaszcza na południe Florydy, gdzie trafiał często z ładunkami statków, a później jako pasażer na gapę w roślinach doniczkowych, na łodziach i pojazdach. Kwestia, czy populacja na Key West na Florydzie jest rodzima, pozostaje sporna. Populacje zawleczone doprowadziły do spadku liczebności rodzimych rzekotek, a gatunek w wielu miejscach uznawany jest za inwazyjny. Dlatego żaby nigdy nie wolno wypuszczać na wolność.

> **Naturalny zasięg:** Kuba, Bahamy i Kajmany.

ŚRODOWISKO

Osteopilus septentrionalis zamieszkuje środowiska od przybrzeżnych zarośli i namorzynów po lasy, bagna, tereny rolnicze i miasta, często także siedliska suche. Notowany jest do wysokości ok. 1.100 m n.p.m. Dzień żaba spędza ukryta w zagłębieniach liści, pod korą, w rurach lub w roślinach doniczkowych, a nocą poluje na drzewach i krzewach, często w pobliżu stawów, beczek na deszczówkę i lamp przyciągających owady. Lubi cień i wilgoć, ale radzi sobie też w okresach suszy, chowając się w kryjówkach.

Temperatura na obszarze rozrodu przez wiele miesięcy w roku przekracza 25 °C. Poniżej ok. 10 °C żaba zapada w stan spoczynku. Szczyt aktywności rozrodczej przypada na porę deszczową od maja do października, kiedy po ulewnych deszczach duże grupy wędrują do okresowych zbiorników wodnych. Potomstwo pojawia się jednak przez cały rok. Żaba toleruje wodę słonawą, co pomogło jej rozprzestrzeniać się między wyspami.

Hodowla

TERRARIUM

Terrarium o wymiarach 45 × 45 × 60 cm to minimum dla 2 dorosłych *Osteopilus septentrionalis*. Żaba jest aktywna i dużo się wspina, więc wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna, a im większe, tym lepiej, zwłaszcza dla kilku zwierząt. Dla grupy 4 lub więcej osobników terrarium powinno mieć co najmniej 60 × 45 × 60 cm. Szkło zapewnia najlepszą wilgotność i wentylację, a pokrywa musi szczelnie się zamykać, bo żaba świetnie ucieka.

Podłoże ma utrzymywać wilgoć, ale nie zamieniać się w błoto: włókno kokosowe, torfowiec lub kora na warstwie drenażowej. Wypełnij terrarium gałęziami, korkiem i wytrzymałymi roślinami, takimi jak epipremnum, bromelie i filodendrony, aby było dużo punktów obserwacyjnych i kryjówek na różnych wysokościach. Żaba śpi w dzień, więc potrzebuje co najmniej dwóch kryjówek, które nie są w pełnym świetle. Wentylacja musi być na tyle dobra, żeby szyby nie były zaparowane przez cały dzień.

Młode żaby mogą dorastać w mniejszym terrarium, ale w miarę wzrostu trzeba je przenieść do dużego. Trzymaj razem tylko zwierzęta mniej więcej tej samej wielkości, bo duże żaby zjadają małe. Regularnie czyść szyby i miskę oraz usuwaj odchody i obumarłe części roślin, zanim zaczną pleśnieć.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

TEMPERATURA

W dzień *Osteopilus septentrionalis* trzyma się w 24-29 °C z lekkim gradientem, aby żaba mogła wybrać cieplejsze lub chłodniejsze miejsce. Znosi duże wahania, ale długotrwałe ciepło powyżej ok. 30 °C powoduje stres i przesuszenie. Nocą temperatura powinna spadać do 18-22 °C. Temperatura nocna nie powinna schodzić poniżej 18 °C.

Mata grzewcza na boku terrarium z termostatem daje łagodne, równomierne ciepło i nie wysusza powietrza. Promienniki ceramiczne mocno wysuszają powietrze i stosuje się je tylko z dużą ostrożnością. Mierz temperaturę zarówno na górze, jak i na dole terrarium. Nie wykazano, aby zimowanie było konieczne.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 60-90 % z wyraźnym rytmem dobowym. Wilgotność bazowa może wynosić ok. 60 %, a co najmniej raz dziennie, najlepiej wieczorem, zraszaj obficie wodą odchlorowaną lub z odwróconej osmozy, tak aby wzrosła do 80-90 %. Przy bardzo dobrej wentylacji może być konieczne zraszanie dwa razy. Podłoże i rośliny muszą zdążyć nieco przeschnąć między zraszaniami, inaczej rozwiną się pleśń i bakterie.

Higrometr na średniej wysokości pokaże, czy rytm jest zachowany. Wilgotne podłoże i duża miska z wodą pomagają, ale cyrkulacja powietrza musi być dobra. Sucha i matowa skóra oznacza, że trzeba podnieść wilgotność. Jeśli staje się śliska i plamista, jest za mokro i za mało powietrza.

WODA I JAKOŚĆ WODY

Postaw dużą, płaską miskę z wodą o głębokości 2-3 cm, w której *Osteopilus septentrionalis* może siedzieć z większością ciała pod wodą, tak aby żaba mogła wyjść bez wysiłku. Żaba często kąpie się nocą i używa miski jako toalety, więc wodę trzeba wymieniać codziennie, a miskę co tydzień myć gorącą wodą bez mydła. Używaj odchlorowanej wody z kranu lub wody z odwróconej osmozy z dodatkiem minerałów. Chlor i chloraminę trzeba usunąć, ponieważ skóra żaby wchłania substancje z wody. Woda powinna mieć taką samą temperaturę jak powietrze i nie należy używać środków czyszczących, które mogą zostawić osad w misce. Filtr nie jest potrzebny.

OŚWIETLENIE I UVB

Nie ma dowodów, że *Osteopilus septentrionalis* potrzebuje UVB, ale słabe UVB wyznacza wyraźny rytm dnia i może pobudzać apetyt i aktywność. Jest więc opcjonalne. W takim wypadku wybierz słabe źródło, strefa Fergusona 1 i indeks UV 1-2, z gęstym listowiem, aby żaba mogła schronić się w cieniu. Włączaj światło na 10-12 godzin dziennie i wyłączaj na noc, aby żaba miała stały rytm. Oświetlenie dla roślin nie emituje UVB, a lampy mogą wysuszać powietrze, więc trzeba je umieścić poza zasięgiem żaby.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Osteopilus septentrionalis to żarłoczny drapieżnik, który zjada wszystko o odpowiedniej wielkości. Podawaj różnorodne owady: świerszcze, szarańczę, karaczany, muszki owocowe, mącznika i larwy barciaka, jedwabniki oraz małe dżdżownice. Owady karmowe powinny być co najwyżej tak szerokie jak odstęp między oczami żaby. Nagie oseski myszy można podawać jako rzadki przysmak, ale żaba łatwo tyje.

Młode żaby karmi się codziennie, a dorosłe 2-3 razy w tygodniu odpowiednią liczbą owadów, które żaba zjada w 15-20 minut. U przekarmionej żaby mogą powstać tak duże złogi tłuszczu, że zasłaniają oczy. Przy większości karmień oprószaj pokarm wapniem bez D3, a raz w tygodniu multiwitaminą. Nadmiar wapnia i witamin może uszkodzić nerki, więc trzymaj się podanych ilości, a dorosłe zwierzęta oprószaj rzadziej niż młode. Owady karmowe same muszą być dobrze odżywione, zanim trafią do żaby.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Osteopilus septentrionalis to nocna i płochliwa żaba, która za dnia śpi w kryjówce. Samce nocą głośno nawołują chrapliwym, szczekliwym wrzaskiem, który słychać z daleka i który przypomina małego psa. To dobry argument, by nie trzymać terrarium w sypialni. Jeśli trzymasz tylko samice lub jedną żabę, hałasu jest mniej.

Żaby można trzymać pojedynczo lub w małej grupie osobników mniej więcej równej wielkości, ale są kanibalami, więc duże żaby zjadają małe. Zapewnij dużo kryjówek i punktów obserwacyjnych. Żaby nie należy brać do rąk, ponieważ jej skóra jest wrażliwa, a wydzielina może podrażniać dłonie i oczy. Jeśli trzeba ją przenieść, złap ją do czystego plastikowego pojemnika z wilgotnym dnem. Osobniki odłowione z natury są zestresowane i mogą być nosicielami pasożytów, dlatego lepiej wybierać zwierzęta z hodowli.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice są wyraźnie większe od samców i to najprostszy sposób rozpoznania płci. Samce mają ponadto w okresie rozrodu ciemny modzel godowy na kciuku oraz worek rezonansowy pod podbródkiem, który rozwija się podczas nawoływania. Samce osiągają dojrzałość płciową po ok. 4 miesiącach, a samice po ok. 8 miesiącach. Samice rosną więc szybciej, ale dojrzewają później. Liczby są średnimi i pochodzą z populacji dzikich.

GODY I KOPULACJA

Aktywność rozrodczą wywołują ciepło, wysoka wilgotność powietrza i ulewne deszcze. W naturze samce po deszczu nawołują chórem przy okresowych zbiornikach wodnych, a w godach nie ma stałego wyboru partnera. Samiec chwyta samicę za przednimi kończynami (ampleksus), a jaja są zapładniane poza ciałem. W niewoli porę deszczową można naśladować okresem codziennego, obfitego zraszania i temperaturą około 27 °C. Użyj osobnego terrarium rozrodczego lub akwarium z wodą, ponieważ jaja muszą być złożone w wodzie.

JAJA I KIJANKI

Samica składa jaja w wodzie, gdzie unoszą się jako cienka błonka na powierzchni. Zniesienie liczy 75-1.000 jaj, a duże samice składają ich więcej. Jaja przeżywają tylko przy temperaturze wody powyżej ok. 27 °C. Nie ma opieki nad potomstwem, a dorosłe żaby chętnie zjadają jaja i kijanki, więc nie powinny pozostawać w wodzie z potomstwem.

Kijanki jedzą glony i mogą być kanibalami wobec siebie nawzajem, a w rzadkich przypadkach wobec świeżo przeobrażonych młodych. Zapewnij im rośliny, kamienie porośnięte glonami i niezbyt duże zagęszczenie, a karm drobno startymi warzywami, glonami i pokarmem dla ryb. Wodę trzeba utrzymywać w czystości za pomocą filtra i codziennej częściowej podmiany, ponieważ kijanki są wrażliwe na związki azotu. Wysoka temperatura daje szybki wzrost: powyżej 35 °C rozwój trwa ok. 3 tygodni, a poniżej 29 °C ok. miesiąca.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

METAMORFOZA

Wyklucie następuje po ok. 24-32 godzinach, czyli po 1-2 dniach. Kijanki przechodzą metamorfozę w ok. 21-30 dni w podanych temperaturach, a chłodniejsza woda wydłuża ten okres. Gdy pojawią się przednie kończyny, przestają jeść i muszą mieć łatwy dostęp do lądu: obniż poziom wody do kilku centymetrów, połóż pływające rośliny lub korę i zapewnij obok wilgotne, ciepłe miejsce. Świeżo przeobrażone młode trzeba przenieść z wody kijanek, aby się nie utopiły ani nie zostały zjedzone.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode mają 14-17 mm i są bardziej zielone niż dorosłe. Trzymaj je w małym, wilgotnym terrarium z podłożem z wilgotnego włókna kokosowego, małymi roślinami i płaską miseczką z wodą. Codziennie podawaj muszki owocowe i małe świerszcze oprószone wapniem i witaminami. Rosną szybko i chętnie zjadają się nawzajem, więc sortuj je według wielkości już po kilku tygodniach. Młode przenosi się do większego terrarium, gdy wyrosną z małego.

Zdrowie i częste błędy

Osteopilus septentrionalis jest odporny, a większość problemów wynika z nadmiaru tłuszczu, złej higieny lub niewłaściwego pokarmu. Typowe błędy to:

- Otyłość i przekarmienie. Nad oczami żaby tworzą się wałki tłuszczu, a ona sama staje się ospała. Podawaj mniej owadów i urozmaicaj pokarm.
- Niedobór wapnia i D3 u młodych, prowadzący do miękkich kości i drżenia, lub nadmiar wapnia i witamin, który może uszkodzić nerki.
- Bakteryjne i grzybicze infekcje skóry oraz zaczerwieniona skóra na brzuchu przy stale mokrym i brudnym podłożu lub słabej cyrkulacji powietrza. Żaba musi mieć czyste terrarium.
- Pasożyty, zwłaszcza u osobników odłowionych z natury. Objawami są wychudzenie mimo dobrego apetytu i śluzowaty kał.
- Urazy skóry po niewłaściwym obchodzeniu się lub ugryzieniach innych żab.

Udaj się do weterynarza znającego się na płazach, jeśli żaba nie chce jeść dłużej niż przez kilka tygodni, jeśli skóra jest zaczerwieniona lub ma rany albo jeśli siedzi na dnie i nie reaguje.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.

Pełny poradnik z mapą i aktualizacjami: herpy.org/pl/zaby/osteopilus-septentrionalis